

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/35/2020
Identifikačné číslo spisu: 7117215358
Dátum vydania rozhodnutia: 20.01.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:7117215358.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu P M, s. r. o., so sídlom Beňadická 19, 851 06 Bratislava, IČO: 31 721 974, právne zastúpený POLÁČEK & PARTNERS s. r. o., so sídlom Hurbanovo námestie 1, 811 06 Bratislava, IČO: 50 568 124, proti žalovanému Východoslovenská distribučná, a. s., so sídlom Mlynská 31, 042 91 Košice, IČO: 36 599 361, právne zastúpený Advokátska kancelária RELEVANS, s. r. o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava, IČO: 47 232 471, v konaní o zaplatenie 50.231,76 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 30Cb/80/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 2Cob/16/2019-806 zo dňa 31. júla 2019, takto

rozhodol:

I. P r e r u š u j e dovolacie konanie do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o sťažnosti vedenej pod č. k. Rvp 352/2020.

II. Odkladá vykonateľnosť rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 9. mája 2018, č. k. 30Cb/80/2017-383, v znení opravného uznesenia zo dňa 24. septembra 2018, č. k. 30Cb/80/2017-398, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košice zo dňa 31. júla 2019, č. k. 2Cob/16/2019-806, v znení opravného uznesenia zo dňa 17. septembra 2019, č. k. 2Cob/16/2019-841 až do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaní žalovaného.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 30Cb/80/2017-383 zo dňa 9.5.2018, v znení opravného uznesenia č. k. 30Cb/80/2017-398 zo dňa 24.9.2020 v prvom výroku konanie zastavil v časti úroku z omeškania prevyšujúcej výšku úroku 9 % ročne a úrok z omeškania vo výške 0,25 % ročne zo sumy 2 092,99 EUR odo dňa 22.2.2014 do dňa 29.5.2017; úrok z omeškania vo výške 0,25% ročne zo sumy 2 092,99 EUR odo dňa 21.3.2014 do dňa 29.5.2017; úrok z omeškania vo výške 0,25% ročne zo sumy 2 092,99 EUR odo dňa 16.4.2014 do dňa 29.5.2017; úrok z omeškania

3. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/16/2019-806 zo dňa 31.7.2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 50.231,76 EUR spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne z dlžnej sumy 50.231,76 EUR od 30.5.2017 do zaplataenia (druhý výrok rozsudku súdu prvej inštancie). Zároveň rozhodol, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“). Žiadal, aby dovolací súd zmenil odvolací rozsudok tak, že žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietne, alebo aby zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby zrušil oba rozsudky súdov nižších inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie a zároveň mu priznal právo na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Prípustnosť dovolania odôvodnil ust. § 421 ods. 1 písm. a/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Tvrdí že, odvolací rozsudok závisel od vyriešenia troch právnych otázok, pri riešení ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zároveň požiadal aj o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

5. Dňa 23.9.2020 bol žalobcom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolateľ“ alebo „najvyšší súd“) doručený návrh na prerušenie dovolacieho konania, a to podľa ust. § 164 CSP z dôvodu, že prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Žalobca uviedol, že jeho právny zástupca v rámci zastupovania iného výrobcu elektriny podal ústavnú sťažnosť voči uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 3Obdo/18/2019 zo dňa 20.11.2019).

Ďalej uviedol, že dňa 18.2.2020 bola Ústavnému súdu Slovenskej republiky doručená sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy vo veci porušenia základných práv a slobôd proti Uzneseniu najvyššieho súdu (3Obdo/18/2019), ktorá je vedená pod č. k. Rvp 352/2020. Má za to, že s ohľadom na podanú ústavnú sťažnosť je pre ochranu jeho práv a riadne uplatňovanie nárokov nielen dôvodné, ale aj nevyhnutné prebiehajúce konanie prerušiť. Žalobca sa domnieva, že podaná sťažnosť je spôsobilá spochybniť právne závery dovolacieho súdu a môže mať zásadný vplyv pre toto konanie. Na záver uviedol, že považuje za vhodné, aby konajúci súd prerušil toto konanie a počkal na rozhodnutie ústavného súdu v konaní o podanej sťažnosti, v ktorom sa posudzujú otázky, ktoré sú relevantné aj pre rozhodnutie v tomto spore.

6. Žalovaný sa k podanému návrhu na prerušenie konania vyjadril tak, že prerušenie dovolacieho konania nie je dôvodné a ani nevyhnutné. Uviedol, že samotné podanie ústavnej sťažnosti, ktorá ešte nebola prijatá na ďalšie konanie, nemôže byť relevantným dôvodom pre prerušenie akéhokoľvek súdneho konania. Na záver uviedol, že prerušenie konania nemá žiaden význam a zmysel, keďže konanie o ústavnej sťažnosti najvyššiemu súdu nebráni, aby rozhodol o ich prvej dovolacej otázke, a ani mu pri jej riešení nijako nepomôže. Preto navrhuje, aby najvyšší súd návrh na prerušenie dovolacieho konania ako nedôvodný zamietol a rozhodol o dovolaní žalovaného.

K prerušeniu konania na návrh žalobcu

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky, po zistení, že dovolanie podala včas strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) vzhľadom na návrh žalobcu odôvodnený právnou istotou, najskôr skúmal splnenie podmienok pre vyhovie návrhu na prerušenie dovolacieho konania.

8. Podľa § 162 ods. 1 CSP, súd konanie preruší, ak
a) rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť,

b) pred rozhodnutím vo veci došiel k záveru, že sú splnené podmienky na konanie o súlade právnych predpisov; v tom prípade podá Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") návrh na začatie konania,

c) podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdny dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná; uznesenie o návrhu na začatie prejudiciálneho konania súd bezodkladne doručí ministerstvu spravodlivosti.

9. Ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet (§ 164 CSP).

10. Citované ustanovenie predstavuje tzv. fakultatívne prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Úlohou súdu je racionálne vyhodnotiť, či je potrebné konanie prerušiť s prihliadnutím na zákonnú požiadavku rýchlej a účinnej ochrany ohrozených alebo porušených právom chránených záujmov (Čl. 2 a 17 CSP). Pri rozhodovaní sa, či konanie podľa § 164 CSP preruší alebo nie, musí súd prihliadať aj na zásadu hospodárnosti konania a na právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Preto by nemal prerušiť konanie podľa citovaného ustanovenia, ak nepredpokladá, že vyriešenie otázky v inom konaní bude mať pre dané konanie zásadný význam.

11. Podľa Čl. 2 ods. 1 CSP, ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

12. Podľa Čl. 2 ods. 2 CSP, právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

13. Podľa ust. § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 165 ods.1 CSP len čo odpadne prekážka, pre ktorú sa konanie prerušilo, pokračuje súd v konaní i bez návrhu.

15. Prerušenie konania je svojou povahou výnimočným rozhodnutím súdu, o ktorom súd rozhodne za splnenia zákonom predpokladaných podmienok aj bez návrhu strany sporu. Rozhodovanie o prerušení konania pre dôvody podľa § 164 CSP je vedené v podstatnej miere v súlade so zásadou hospodárnosti konania. Súd k takémuto procesnému rozhodnutiu pristúpi zásadne vtedy, ak prebieha iné konanie (nielen súdne), v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie vo veci samej.

16. Po posúdení návrhu žalobcu najvyšší súd došiel k záveru, že tento je dôvodný, a preto súd vyhovel žiadosti o prerušenie dovolacieho konania. Dovolací súd v danom prípade mal za preukázané, že žalobca podal na Ústavný súd Slovenskej republiky ústavnú sťažnosť evidovanú pod sp. zn. Rvp 352/2020, o ktorej ešte ústavný súd nerozhodol. V nej riešená otázka bude mať v konečnom dôsledku vplyv aj na posúdenie doterajšej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vo veciach obdobných vecí prejednávanej a za účelom zabezpečenia právnej istoty je vhodné a účelné konanie prerušiť a počkať na názor ústavného súdu.

17. Dovolací súd zároveň považuje za potrebné poukázať na Nález Ústavného súdu SR I. ÚS 21/2000 zo dňa 20. septembra 2000, podľa ktorého „ustanovenie § 109 ods. 2 písm. c) OSP (pozn. aktuálne ust. § 164 CSP) sa musí vykladať a uplatňovať v súlade s Ústavou SR, pričom zo žiadneho ustanovenia Ústavy SR nemožno vyvodiť, že prerušením konania jeho účastník stráca právo na to, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR".

18. Rovnako v Náleze Ústavného súdu SR II. ÚS 199/2019-31 zo dňa 26.7.2019 tento konštatoval, že k fakultatívnemu rozhodnutiu o prerušení konania podľa § 164 CSP je potrebné uviesť, že pôjde o otázky, ktoré by súd mohol sám vyriešiť ako prejudiciálne (pozri § 194 CSP). Je však na vôli súdu, či tak urobí alebo či počká na vyriešenie otázky v súdnom alebo správnom konaní, ak takéto konanie už prebieha, alebo môže dať na takéto konanie aj sám podnet a následne konanie preruší.

Súd si pri fakultatívnom prerušení konania však musí uviesť a najmä zväžiť, či prerušenie konania prispeje (alebo je dokonca predpokladom) k spravodlivému rozhodnutiu vo veci (t. j. k naplneniu dikcie čl. 46 ods. 1 ústavy) a tento dôvod prerušenia konania tak preváži nad záujmom na postupe bez zbytočných priet'ahov, ktorý je rozhodnutím o prerušení konania dotknutý. Pri fakultatívnom prerušení konania (na rozdiel od obligatórneho podľa § 162 CSP) je to práve súd, ktorý vyvažuje jednotlivé záujmy stojace pri prerušení konania proti sebe - záujem na spravodlivom rozhodnutí veci a záujem na konaní bez zbytočných priet'ahov (dodajme, že v prípade obligatórneho prerušenia konania vyvážil tieto záujmy sám zákonodarca preferovaním záujmu na spravodlivom rozhodnutí veci. Súd tak nemá možnosť zvažovania a pri naplnení hypotézy § 162 CSP konania preruší obligatórne). Výváženie stretu týchto záujmov v prospech záujmu na spravodlivom rozhodnutí veci pretavené do rozhodnutia o prerušení konania musí byť v prípade fakultatívneho prerušenia konania riadne zdôvodnené v odôvodnení rozhodnutia, ktorým sa konanie prerušuje. Teda samotný Civilný sporový poriadok počíta s takým „priet'ahom“ v konaní spočívajúcim v možnom prerušení konania pre účely vyriešenia otázky, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Takýto „priet'ah“, resp. odôvodnenú realizáciu takého fakultatívneho úkonu súdu podľa § 164 CSP , nemožno potom považovať za zbytočný, ale za zákonom predpokladaný, a v prípade riadneho odôvodnenia jeho realizácie neporušujúci právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 47 ods. 1 charty.

K odkladu vykonateľnosti na návrh žalovaného

19. Zároveň žalovaný ako dovolateľ požiadal najvyšší súd o odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

20. Podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP, dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. Cieľom odkladu vykonateľnosti rozhodnutia je zabrániť výkonu exekúcie počas dovolacieho konania, v dôsledku ktorého by strane, ktorá dovolanie iniciovala, v prípade jej úspechu v dovolacom konaní, mohla vzniknúť škoda.

22. Odklad vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia má mimoriadny charakter, pretože dovolací súd ním pred rozhodnutím o dovolaní prelmuje právne účinky dovolaním napadnutého (právoplatného) rozhodnutia; zároveň však má aj charakter dočasný a predbežný. Z účelu, ktorému má slúžiť odklad vykonateľnosti, možno vyvodiť, že predpokladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu o odložení vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia je, že dovolanie má všetky predpísané náležitosti, bolo podané včas oprávneným subjektom, je procesne prípustné a zároveň môže byť úspešné. Dôvodný je odklad vykonateľnosti napríklad vtedy, keď z pohľadu predbežných úvah dovolacieho súdu existujúcich v čase posudzovania návrhu na odklad vykonateľnosti doterajší priebeh dovolacieho konania nevyklučuje, že dovolateľ môže byť v dovolacom konaní úspešný.

23. Rozhodnutie o návrhu na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia neprejudikuje konečný výsledok dovolacieho konania. Pokiaľ dovolací súd odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, neznamená to, že dovolanie musí byť v konečnom dôsledku (pri rozhodovaní o veci samej)

považované za opodstatnené (dôvodné).

24. Pri rozhodovaní o odklade vykonateľnosti musí dovolací súd zohľadniť tak ujmu, ktorá môže dovolateľovi vzniknúť v prípade, že nebude odložená vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ako aj prípadnú ujmu protistrany, spočívajúcu v tom, že táto strana sporu sa v dôsledku odkladu vykonateľnosti rozhodnutia dočasne musí zdržať realizácie práv (oprávnení), ktoré jej z tohto rozhodnutia vyplývajú. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe, dovolací súd odloží vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia vtedy, keď možná ujma hroziaca v prípade neodloženia vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia na strane toho, kto o odklad žiada, prevyšuje do úvahy prichádzajúcu ujmu opačnej procesnej strany.

25. Dovolací súd dospel k záveru, že žalovaný navrhol odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žalobca vo svojom vyjadrení uviedol, že návrh dovolateľa na odklad vykonateľnosti považuje za nedôvodný a účelový. Dovolací súd však konštatuje, že vzhľadom na skutočnosť, že samotné podanie dovolania nemá odkladný účinok, riziko podania návrhu na vykonanie exekúcie zo strany žalobcu počas dovolacieho konania a vymoženie priznanej pohľadávky pred rozhodnutím o dovolaní, je vysoké.

Záver

26. Poukazujúc na vyššie uvedené zistenia, prihliadnuc tiež na zásadu hospodárnosti konania, ako aj zásadu rovnosti zraní, má dovolací súd za to, že je namieste vyhovieť návrhom oboch strán, t. j. návrhu na prerušenie konania a aj návrhu na odklad vykonateľnosti.

Prerušenie dovolacieho konania až do rozhodnutia o ústavnej sťažnosti

pod sp. zn. Rvp 352/2020 je opodstatnené, nakoľko výsledok konania pred ústavným súdom môže mať vplyv na výsledok konania v prejednávanej veci. Z uvedeného dôvodu súd predmetné konanie prerušil podľa ustanovenia § 164 CSP. Zároveň najvyšší súd vyhovel

aj návrhu žalovaného a odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia podľa ust. § 444

ods. 1 CSP tak, ako je to uvedené výrokovej časti tohto uznesenia. Vzhľadom na to, že o odklad vykonateľnosti žiadal dovolateľ - žalovaný, pričom o prerušenie konania žalobca, ide o riešenie slúžiace súčasne k ochrane práv oboch sporových strán.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.